

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 710/2022-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Urto/3/2022 zo 14. júna 2022 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 21. novembra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) a ods. 4 dohovoru uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia.

2. Sťažovateľ na výzvu ústavného súdu na odstránenie nedostatkov návrhu na začatie konania 21. novembra 2022 predložil ústavnému súdu fotokópiu napadnutého uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4Urto/3/2022 zo 14. júna 2022, zároveň podľa § 37 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a na tento účel vyplnil tlačivo na dokladovanie jeho osobných, majetkových a zárobkových pomerov.

II.

Skutkové východiská

3. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 4Ntc/5/2021 z 21. októbra 2021 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) podľa § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 549/2011 Z. z.“), rozhodol, že sa uznáva vo výroku o vine, vo výroku o treste odňatia slobody a na území Slovenskej republiky sa vykoná rozsudok Krajského súdu v Brne č. k. 11T/13/2017 z 30. novembra 2020, ktorý nadobudol právoplatnosť 4. mája 2021 v spojení s uznesením Vrchného súdu v Olomouci č. k. 2To/19/2021 zo 4. mája 2021 (ďalej len „český rozsudok“), ktorým bol sťažovateľ uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu poistného podvodu podľa § 210 ods. 1 a 6 písm. a) českého Trestného zákona, sčasti dokonaného, sčasti nedokonaného v štádiu pokusu podľa § 21 ods. 1 českého Trestného zákona ako organizátor podľa § 24 ods. 1 písm. a) českého Trestného zákona a zo zločinu úverového podvodu podľa § 211 ods. 1 a 5 písm. c) českého Trestného zákona ako organizátor podľa § 24 ods. 1 písm. a) českého Trestného zákona.

4. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie, ktoré najvyšší súd uznesením č. k. 4Urto/3/2022 zo 14. júna 2022 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) zamietol podľa § 518 ods. 4 Trestného poriadku. Konštatoval, že krajský súd pri uznaní českého rozsudku postupoval v súlade so zákonom č. 549/2011 Z. z., odvolaním napadnutý rozsudok náležite, presvedčivo a správne odôvodnil.

5. Najvyšší súd okrem iného uviedol „... z jednotlivých ustanovení zákona o uznávaní a výkone rozhodnutí vyplýva, že uznávacie konanie má špecifický, nostrifikačný charakter, v ktorom súd na neverejnom zasadnutí skúma iba objektívne skutočnosti, a to z úradnej povinnosti. Nostrifikácia tu spočíva v posúdení, či trestnému rozsudku cudzieho štátu možno priznať účinky na území Slovenskej republiky a v premene cudzieho rozhodnutia na rozhodnutie slovenské, ktoré nahrádza pôvodné rozhodnutie. Uznávajúci súd nesmie cudzie rozhodnutie preskúmať vo veci samej, je viazaný skutkovými zisteniami odsudzujúceho súdu a slovenské orgány nenadobúdajú právo konať o podstate veci.

Odsúdený [REDAKOVANÉ] v dôvodoch svojho odvolania neuviedol žiadne relevantné dôvody, ktoré by bránili uznaniu rozhodnutia, neuviedol žiadne podstatné skutočnosti, pre ktoré by mal byť uznaný trest odňatia slobody neprimerane prísny, pričom ani Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadne hmotnoprávne a ani procesnoprávne prekážky, ktoré by bránili uznaniu vyššie uvedených rozhodnutí súdov Českej republiky na území Slovenskej republiky a tým pokračovaniu výkonu trestu odňatia slobody, ktorý bol odsúdenému právoplatne uložený.

Uložený trest odňatia slobody odsúdenému vo výmere 7 rokov so započítaním doterajšej väzby na území Českej republiky odsúdený [REDAKOVANÉ] vykoná na území Slovenskej republiky. Ide totiž o trestnú sankciu spojenú s odňatím slobody, ktorá je zlučiteľná s právnym poriadkom Slovenskej republiky, ktorá nezhoršila postavenie odsúdeného a zodpovedá pôvodne uloženej trestnej sankcii, ktorú nebolo potrebné primerane upraviť (§ 17 ods. 2, ods. 3, ods. 4 zákona o uznávaní a výkone rozhodnutí).

... pokiaľ ide o posúdenie otázky podmieneného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, slovenská právna úprava je v tomto smere pre odsúdeného prísnejšia (možnosť podmieneného prepustenia až po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody na rozdiel od polovice výkonu trestu vymedzenej Českou právnou úpravou), avšak tento právny stav súdnym rozhodnutím zmeniť nie je možné (vid'. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn.4Urto/I/2015 zo dňa 21. apríla 2015). Uznané rozhodnutie českých justičných orgánov má rovnaké účinky ako rozsudok slovenského súdu a ak dôjde k jeho výkonu na území Slovenskej republiky, bude sa v ňom pokračovať bez jeho premeny. “

III.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že v odvolaní proti rozsudku krajského súdu namietal, že s ním nesúhlasí aj v časti uznania výšky uloženého trestu, krajský súd sa v potrebnom rozsahu nevyrovnal s otázkou trestnej sankcie uloženej sťažovateľovi českým rozsudkom, sťažovateľ v odvolaní poukazoval na § 17 ods. 2 a 3 zákona č. 549/2011. Podľa názoru sťažovateľa trestná sankcia uložená mu českým rozsudkom je nezlučiteľná s právnym poriadkom Slovenskej republiky. Súd Českej republiky vo vzťahu k sťažovateľovi nezohľadnil trest odňatia slobody, ktorý bol sťažovateľovi uložený na území Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Bratislava II č. k. 1T/128/2013 z 5. septembra 2019 vo výmere 7 rokov za trestnú činnosť toho istého charakteru, avšak pri viacnásobne vyššej spôsobnej škode, ako je tá, ktorú spôsobil v Českej republike. Uznesenie najvyššieho súdu nie je náležité odôvodnené, najvyšší súd niektoré námietky sťažovateľa odignoroval, k iným sa vyjadril iba okrajovo. Uznesením najvyššieho súdu dochádza k zhoršeniu právneho postavenia sťažovateľa. Sťažovateľ poukazuje na zásady ukladania trestu plynúce z § 34 Trestného zákona, tvrdí, že došlo k porušeniu čl. 6 rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu, ktorého právne dôsledky sú premietnuté do § 56 ods. 2 a do § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04).

8. Podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

9. Podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

10. Podľa § 370 ods. 1 Trestného poriadku ak sa dovolanie podáva v neprospech obvineného, možno ho podať do šiestich mesiacov od doručenia rozhodnutia súdu prokurátorovi. Ak sa dovolanie podáva v prospech obvineného, možno ho podať do troch rokov od doručenia rozhodnutia obvinenému; ak sa rozhodnutie doručuje obvinenému aj jeho obhajcovi alebo zákonnému zástupcovi, plynie lehota od toho doručenia, ktoré bolo vykonané najneskôr.

11. V zmysle uznesenia najvyššieho súdu č. k. 1TdoV 16/2015 z 20. apríla 2016 dovolanie je podľa § 368 ods. 1 a 2 písm. a) a h) Trestného poriadku prípustné proti rozsudku a proti uzneseniu, ktorým odvolací súd zamietol odvolanie proti rozsudku, pričom zákon nerozlišuje, či ide o rozsudok vydaný (vyhlásený) v konaní podľa tretej časti Trestného poriadku (po prejednaní veci na hlavnom pojednávaní) alebo rozsudok uznávací (konanie podľa tretej hlavy piatej časti Trestného poriadku alebo podľa zákona č. 549/2011 Z. z. v znení zákona č. 344/2012 Z. z.). Aj napriek špecifickému charakteru uznávacieho konania je teda ústavne konformným záver, že dovolanie je prípustné aj proti rozsudku vydanému v uznávacom konaní a proti uzneseniu, ktorým bolo zamietnuté odvolanie proti uznávaciemu rozsudku. Pre úspešnosť dovolania však musia byť splnené podmienky uvedené v § 372 a § 373 Trestného poriadku a naplnený dovolací dôvod uvedený v § 371 Trestného poriadku viažuci sa na uznávacie konanie alebo na rozhodnutie slovenského súdu, ktorý rozhodoval o uznaní (nejde teda o prieskum uznávaného rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo).

12. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta primárne to, že uznesenie najvyššieho súdu je neodôvodnené, keďže náležite nereaguje na jeho odvolacie námietky a v konaní podľa zákona č. 549/2011 Z. z. nemala byť akceptovaná výmera trestu odňatia slobody uloženého sťažovateľovi českým rozsudkom, pretože takúto trestnú sankciu sťažovateľ považuje za nezlučiteľnú s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

13. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ má k dispozícii mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie (podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku) ako účinne poskytovaný právny prostriedok nápravy podľa Trestného poriadku, ktorý mal možnosť využiť na ochranu svojich základných práv.

14. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti netvrdí ani nepreukazuje, že dovolanie podal. Rovnako netvrdí ani nepreukazuje, že právny prostriedok, ktorý mu priznáva Trestný poriadok na ochranu jeho základných práv a slobôd, nevyčerpal z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Nevyužitie zákonnej možnosti podať dovolanie nemožno nahrádzať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, keď fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv; túto možnosť však sťažovateľ v danom prípade mal (a stále má). Preto jeho ústavná sťažnosť je neprípustná a ako takú ju ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

15. Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že aj v prípade, ak by sťažovateľ dovolanie proti uzneseniu najvyššieho súdu podal, ústavný súd by sa ústavnou sťažnosťou nemohol meritórne zaoberať z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie vzhľadom na skutočnosť, že právomoc preskúmať predmetné uznesenie najvyššieho súdu (ako súdu odvolacieho) prináleží najvyššiemu súdu v dovolacom konaní.

V.

Žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu

16. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

17. Keďže ústavný súd, tak ako to je uvedené v predchádzajúcich bodoch odôvodnenia tohto rozhodnutia, skonštatoval dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľa pre neprípustnosť, teda zjavnú bezúspešnosť ústavnej sťažnosti, žiadosti sťažovateľa na ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nevyhovel.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. decembra 2022

Peter Straka
predseda senátu